

האם היססה הממשלה או לא? מתוך דברי שקבירו בוועדת המנדטים

הזיכיר ספר הפרטימליים של ועדת המנדטים, ממושבה ד-34, שהיה בנ"א נאווה בימים 8-23 ביוני, ושבו דנה על המצב בארץ-ישראל, לפי הדו"ח של ממשלת המנדט לשנת 1937 ולפי דו"ח הנהלת הסוכנות, פטיציות ערביות ומיסמכים שונים.

אנו מוצאים שם בנאומו הראשון על הנציג המוסמך הבריטי, סגן ג'ון שאקט בורו, מפתלי מחלקת המורה הקרוב במשרד המושבות, את הדברים הבאים. בשאלה, אם הרעה הממשלה את המצב ע"י שהיות יתרות במתן פתרון לבעית הארץ וע"י הארכת תפוגת אי-ההודאות בדבר עתידה של הארץ.

הנציג המוסמך אמר: היותי מעין יור מר, כי שתי ההערות אינן מוצדקות. רק באמצע ספטמבר 1937 הביעה מועצת חבר האומים שאינה מתנגדת לתכנית (הכוונה לתכנית החלוקה שה"ר רזה עליה עם פירסום דו"ח הוועדה המלכותית ביום 7 ביוני 1937 — המעתיק), ורק אז אפשר היה לניח לכדיקה נוספת של אפשרויות החלוקה. אותו חודש הניעו פעילות הטערה, שנתעוררו מחדש בארץ ישראל, לפסוק עם רציחת נציב מחוז בריטי, יחד עם מלווהו כנגצת (הכוונה למנוח אנדרוכ ושומר ראשו — המעתיק). הממשלה היתה נאלצת לפעול בתקיפות, מיד בא השימוש בסמכויות הזרזים לפי סודת ההגנה. הועד הערבי העליון שהוחזק אחראי באופן מוסרי למעשי הנהלת הוועד מחוז לחוס, חכריו, שאפשר היה לתפוס אותם, נאסרו והוגלו. ממוצאי ירושלים נלקחו משרותיו, שמהם שאב את כוחו הרב והמסוכן. כל כוחותיה של הממשלה הוקדשו לדיכוי המהומה. זמן כזה לא היה מתאים לוועדת חקירה. אולם בראשית האביב נראה המצב יציב

במדה מספקת למנות את הוועדה, אם כי המהומות לא הוקלו. היא נתמנה. אבל שליחתה נתעכבה שבועות אחדים כדי לתת זמן לנציב העליון החדש להירכס לבעיות. לבסוף הפליגה הוועדה מלונדון ביום 21 באפריל 1938, יעודה עוסקת בחקירותיה.

אבל בינתיים לא הפסידה הממשלה זמן. בינתיים נעשו בארץ ישראל חקירות הכרחיות, כעבודות הכנה לעדה. ובייחוד — חקירות מים בנגב ובעמק הירדן. כדי לאסוף ידיעות על האפשרויות להשקות את האיוורים האלה ולפתחם. אם ההאשמה על אי ודאות במדיניות תהייה ממשלת המנדט, יש בה אי-הכנה במצב. מן ההכרח הוא שתהיה אירואת ברבר האופו הוועדה של החלוקה ובדרך התאמתה המעשית, במסגרת הוועדה תכנית חלוקה שתוכל להיחשב צודקת ומעשית. אבל אין הוועדה צודקת עקרונות של הפתרון. (כאן חוזר הניגוד על ההצהרה שבכר ניתנה כמה פעמים. שהממשלה רואה בעצרת החלוקה את הפתרון הטוב ביותר ורכ הסיכויים ביותר).

כאן עבר הניגוד לשאלת העליה, שיו"ר הוועדה אורטס לחץ הרבה על בירורה, ולשאלות אחרות של המצב בארץ.

א"י לא תשרם השנה לצבא הבריטי

שקבירו הודיע כי הממשלה חבר סית ויתרה השנה ותורה בשנה הבאה על חלקה של ארץ ישראל בהחזקת הנדרים הבריטיים וחיל האוויר הבריטיים מחמת המצב באוצר הממשלה. בשנה הכספים הקודמת שיאלצה ארץ ישראל בסעורה זה 1.3 מיליון (1,297,000) ליר. רות הכנסותיה של ממשלת ארץ ישראל פחתו והוצאותיה עלו.

חוקים חדשים להעברת כספים מפולין

וארשה. — בקשר עם ביטול החל"ר פין, נתפרסמו ע"י המיניסטרוין הפולני לענינים כספיים, חוקים חדשים בדבר העברת כספים מפולין לארץ ישראל. תקפם מיום 15 ח. ז, ופרטיהם הם כדלקמן: בעד סחורה מובאה מארץ ישראל, וכן דמי סדימה על סחורה כזו, יבולים לשלם בדאווזים לפי החוקים הכלליים. ההעברות מוכרחות להרשם ב"פיר" (המוסד הממשלתי לסידור הדא"ר ויזים עם חו"ל). כל שאר ההעברות הכספיות מפולין לארץ ישראל צריכות להיות מועברות ע"י בנק פולסקי, או שאר הבנקים שיש להם רשות לסחור בדאווזים. ועדת הדאווזים הממשלתית. אם יעדה ח' מחליטה בחיוב, יש לרשות את ההעברות הללו ב"פיר". בנק פולסקי

וארשה. — בקשר עם ביטול החל"ר פין, נתפרסמו ע"י המיניסטרוין הפולני לענינים כספיים, חוקים חדשים בדבר העברת כספים מפולין לארץ ישראל. תקפם מיום 15 ח. ז, ופרטיהם הם כדלקמן: בעד סחורה מובאה מארץ ישראל, וכן דמי סדימה על סחורה כזו, יבולים לשלם בדאווזים לפי החוקים הכלליים. ההעברות מוכרחות להרשם ב"פיר" (המוסד הממשלתי לסידור הדא"ר ויזים עם חו"ל). כל שאר ההעברות הכספיות מפולין לארץ ישראל צריכות להיות מועברות ע"י בנק פולסקי, או שאר הבנקים שיש להם רשות לסחור בדאווזים. ועדת הדאווזים הממשלתית. אם יעדה ח' מחליטה בחיוב, יש לרשות את ההעברות הללו ב"פיר". בנק פולסקי

נגד ועידת עלובה פחה

ופירסום ואת הממשלה בניצול הבעיה הארצישראלית לשם מלחמה ב"ואפ" והשמלת ערכו במצעים ובאמצעות המוד

"חניתה" והגורדים בצפון" הוצאות חדשות של "המרכז לנוער"

בימי מערכה ומצוקה אלה רואה הוועד הפועל של ההסתדרות זכות לעצמו להודיע ברבים על שני סבבים חדשים שנערכו לרפום בהוצאת הסדר כו לנוער. סבבים אלה עונים הוא צפון הארץ ויש בהם משים ביטוי והצבת זכרון להסתדרות הכיבוש ולתחלת התקומה של העם.

"חניתה" הוא הקובץ שלוקטו בו פרקים רבים על העליה, ההתנגדות וההתאחדות באזור הצפון. רובם של הדברים נכתבו בידי המנינים והכוב שים עצמם. ארבעה מדורות בילקים מלבד המדור לזכר נופלי חניתה: "ונעלה בחר", "נרבעים בחופה", "מערכות המגן", "גוף ואדמה". קרוב ל-200 עמוד ו-30 תמונה. ערוך בידי מ. ברסלבסקי.

הגורדים בצפון" הוא קובץ מזכרת בפורמט אלבומי, המכיל למעלה משבר עים תמונות הוי, עבודה ושמידה של מחנה גורדי התיל בבני הצפון ותמונת נוח הליל. ההוצאה מהודרת ועל גיר משוהה. משתתפים — ברישות, יליד נים, מכתבים, תיאורים — עשרות דבות של חברים, פועלים ינוסרים, מעשרות ישובים על פני כל הארץ. ערוך בידי ב. חב"ס.

בהתחשב עם מצוקת הזמן קבע המד כו לנוער את מחירו של כל אחד מה ילקוטים ל-50 מיל.

"חניתה" יופיע בערב ראש השנה; "הגורדים בצפון" — בערב סוכות.

מסיבת העתונאים בהנה"ס

פנישת העתונאים עם הנהלת המחלקה המדינית של הנהלת הסוכנות ישתד קיימה אתמול באולם בית הנה"ס בירר שלים היתה מרובת משתתפים ונמשכה בשעתיים הוצי. בשתיחת הפנישה קידם מ. שרתוק בכרחה המה את רוברים ואָלטיש, עורך ה"ידישה רונדשו" בכר לין, שעלה לארץ להשתקע בה, לאחר עבודתו העתונאית הפורה ועמידתו הנאה והנאמנה על מצפה היהדות הנרמנית. בין השאלות שהוצגו היו גם שאלות שהובנו לא. קפלן. בתשובתו מסר על פעולות הנהלת הסוכנות להקלת המצור קה הכלכלית בארץ. התעכב על עורתה של ההנהלה לתעשייה על רכבימים הרבים שהשקיעה ההנהלה לעידוד עבודות בנין ועבודות צבוריות רבות, ועל דרכי העזרה למחוסרי עבודה. כל פעולה נשקלת לנופו של ענין ללא כל הפליה מפלגתית או אחרת.

אחריו השיב מ. שרתוק לשאלות שהי ענו בענינים מדיניים. הדברים התרכזו בעיקר בשאלות הבטחון והעליה. לענינים אלה נתן מ. שרתוק תשובות מלאות ומפורטות והביא עובדות ומספרים רבים להסברת המצב. שאלות ותשובות הוקדשו גם לעניני ועדת החלוקה, הדו"ח שלה ודרכי הדין בו, לשאלת יהודי איטליה, למצב המדיני בעולם והשפעתו על המצב בארץ וכדומה.

א. דובקין, ב"ב מחלקת העליה, הוסיף כמה פרטים על תוצאות מפקד העליה. לתקופה המסתיימת ב-1 באוקטובר ועל

בקור
מגליין
זכרונ
אנשי
רבת
הזכרונ
אכנות
בשביל

במחוי

ה

ספר

בספר

עליכם

שהסכ

לראיתו

של של

מלבד

דמויות

וכן שר

התחיה

ציטרון

פיקמן

הספו

למניי

ה

רבים הם אב

הקרן הקיימת

עמית, המסיפה

קצוי עולם. מו

בפדישת מסורת

צת הימים בתו

מן הבול הציו

הכפורים ועד

שאף הדרכים

לנאולת הארץ ע

באים בימים מר

לפדות.

יתודו של ה

דרכים מיוחדת

מחוי לאמצעי

העולם, מתוד

שהתחילו להתר

הורגש הצורך ל